

Konflikt i Tibet?

- applicering av Johan Galtungs konfliktmodell på konflikten i Tibet.

Andreas Dahlqvist

Abstract

Konflikt och vad som definieras som en våldsam konflikt är en central fråga i freds och konfliktforskning, men det är också en fråga som inte behandlas. Generellt definieras en våldsam konflikt som en konflikt enligt definitionen av Uppsala University Conflict Database med 1000 dödsoffer per år.

Den här uppsatsen försöker titta på andra aspekter än den begränsade definitionen, genom att applicera Johan Galtungs konfliktmodell på ett fall som inte accepteras som en våldsam konflikt under definitionen av 1000 döda per år, nämligen Konflikten mellan Kina och Tibet. Galtung menar att det finns olika former av våld och att en för ensidig fokusering av det fysikiska eller direkta våldet begränsar uppfattningen av konflikten och att det gör att samhällsstrukturer uppfattas som fredliga trots att de har uppvisar flera andra icke fredliga

Sökord; John Galtung, Kina, Tibet, konfliktmodell

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Problemformulering/Syfte.....	5
1.2. Hypotes.....	5
1.3 Frågeställning.....	5
1.4 Metod.....	5
2. Empiri.....	6
2.1 Konflikten mellan Kina och Tibet.....	6
3. Teorianknytning.....	11
3.1 Galtungs konfliktanalys och modell	12
3.2 Kulturellt våld.....	13
3.3 Direkt våld.....	13
3.4 Strukturellt våld.....	15
3.5 Definition av fred.....	15
3.6 Asymmetriska konflikter.....	17
4. Analys.....	19
5. Sammanfattande ord.....	22
Källförteckning	24

1 Inledning

1.1 Problemformulering/Syfte

För oss som lever i en stilla del av världen så är begreppet fred och tillvaron nästan en självklarhet, få av oss har upplevt ett krig eller en våldsamt konflikt. Men världen är full av våldsamma konflikter, alla är de olika och vad som görs för att lösa dem är lika olika som de är olika. Konflikterna uppmärksammas också olika mycket, konflikten mellan Israel och Palestina får mycket uppmärksamhet. Generellt verkar det som att konflikter med fler dödsoffer får mer uppmärksamhet. Det verkar vara hur man klassificerar; hur illa och hur viktig en konflikt är, i hur många dödsoffer konflikten haft.

Naturligtvis är varje dödsoffer en tragedi och att mäta är fruktlöst för den enskilde som förlorat sina nära och kära, men för oss freds och konfliktforskare kan det vara intressant att titta på en konflikt ur olika perspektiv för att på så sätt få en djupare förståelse av konflikten och dess konfliktmönster. Inom detta ämne intresserar vi oss till största delen av väpnade konflikter och en generell regel så ska det förekomma minst 1000 döda per år för att det ska klassificeras som en konflikt. Konflikter är dock mer än bara antalet döda. Men våra definitioner gör att många av världens pågående konflikter inte klassificeras som konflikter på grund av de inte kommer upp i denna kvalificeringsnivå. Ett exempel är att det enligt en sökning på Uppsala University Conflict Data Base pågår det ingen konflikt i Tibet då det inte förekommit 1000 döda per år. En konflikt är dock inte enbart det fysiska eller direkta våldet. Det är även det strukturella förtrycket som direkt våld för med sig.

Konflikten i Tibet är en komplicerad, långvarig och olöst konflikt och har till större delen varit förskonad från fysiska våldsamer i form av uppror eller upplöpp. Det finns dock inslag av detta har förekommit vid tillfällena men det har varit undantag. Så vid en första titt kan det verka som att det inte pågår en konflikt. Jag kommer genom Galtung's konfliktmodell se om det faktiskt pågår en konflikt och hur denna konflikt ser ut, om den utvecklats åt ett specifikt håll. Detta i syfte för att försöka klarlägga och öka förståelse för konflikten.

1.2 Hypotes

Min hypotes är att det pågår en konflikt mellan Tibet och Kina, det är en asymmetrisk konflikt där den ena parten är mycket starkare. Detta har påverkat konfliktutvecklingen.

1.3 Frågeställning

Pågår det en konflikt mellan Kina och Tibet?

-Hur ser den konflikten ut, vilken slags konflikt är det och vilka karaktärsdrag har den?

1.4 Metod

Jag vill göra en hypotetisk- deduktiv studie. Där jag utgår från en hypotes för att sedan gå igenom empiri om den påstådda konflikten. Till sist applicerar jag Johan Galtungs konfliktanalys för att belägga eller avfärda närvaron av konflikt.¹

Min grundläggande hypotes är att det pågår en konflikt i Tibet främst mellan staten Kina och den tibetanska befolkningen men också mellan inflyttade etniska kineser och etniska tibetaner.

Konflikten kommer att benämnas som konflikten mellan Kina och Tibet i uppsatsen, trots att det kan antyda att Tibet är ett de facto självständigt land. Detta gör dock att jag för att visa på en uppdelning mellan två parter för att förhoppningsvis vara lite pedagogisk genom det.

Jag tänker sedan empiriskt undersöka fallet av konflikten mellan Kina och Tibet för att där framlägga grundläggande fakta om fallet. Jag kommer sedan att gå vidare för att teorianknyta detta för att se om det pågår en konflikt, och för detta tänker jag applicera Galtungs konfliktmodell på det empiriska fallet.

Jag kommer främst använda två artiklar av Johan Galtung (en av de främsta forskarna inom freds och konflikt forskningen de senaste 40 åren) som grund för min teorianknytning dessa är *Violence, Peace and Peace Research tryckt i Journal of Peace Research, vol, No 3, 1969* och *Cultural Violence ur Journal of Peace Research, 1990 vol 27*. Att främst förlita sig på enbart två artiklar för att förklara en hel teori kan låta lite men jag tycker att dessa två artiklar ger en bra bild över Galtungs generella konfliktmodell. Konflikter är inte enligt Galtung statiska utan dynamiska och föränderliga för att lösa dem behövs därför olika medel vid olika tillfällen.

2. Empiri

Jag kommer att börja med att beskriva konflikten i min empiri del av den här uppsatsen för att sedan applicera konfliktmodellen.

¹ Teorell, Jan, Att fråga och att svara, Liber, Korotan, Slovenien, 2007, sidan 49.

2.1 Konflikten mellan Kina och Tibet ²

I över 1500 år har Tibet och Kina interagerat och mestadels har dessa relationer varit fredliga. Grunden för dagens dispyt ligger i olika uppfattningar av suveränitet och självstyre, men det finns även ekonomiska och etniska dimensioner. Kina annekterade Tibet i mitten på 1700-talet. Den kinesiska administrationen i Tibet var väldigt liten och isolerad i huvudstaden Lhasa. Lokalt styrdes Tibet genom ett feodalt system bestående av en munk- och jordägarstyrd elit med en administration ledd av Dalai Lama som av den kinesiska kejsaren utsågs till den spirituelle och politiske ledaren av Tibet. När kejsardömet föll 1912 tar Tibet tillfället i akt att förklara att Kinas suveränitet byggde på att det var kejsaren som hade den, när det inte finns någon kejsare kan inte Kina längre ha suveränitet över Tibet. De kinesiska ämbetsmän och militärpersonal som vistas i Tibet utvisas och Tibet utropas ensidig självständighet.³ Kina kvarhåller dock sitt suveränitetsanspråk men är oförmögen att ingripa i den kaotiska situation som uppstått av den blodiga maktkampen mellan olika politiska grupper, Japans anfall och därmed Kinas indragning i andra världskriget, dessa slutar inte förrän 1949.⁴

1949 går kommunisterna segrande ur den interna kinesiska maktkampen och kommunisterna har liksom nationalisterna aldrig gett upp kraven på kinesisk suveränitet över Tibet. Folkrepubliken Kinas ohotade makt inrikespolitiskt gjorde dock att för första gången på länge så hade Kina möjlighet driva denna politiska ståndpunkt. Tibet motsätter sig Kinas suveränitetsanspråk och 1950 invaderar 40 000 kinesiska trupper de östra provinserna av Tibet. Den tibetanska armén nerkämpas på ca 30 timmar och den kinesiska armén stoppar sin offensiv och efterlyser samtal, sedan dess har Tibet varit en del av Kina.⁵ Det internationella samfundet, FN eller västerländska demokratier hörsammar inte Tibets rop på hjälp vilket tvingar Dalai Lama att skicka ett förhandlingsteam till Beijing som motvilligt skriver på ”17-punktsprogramet”.⁶ Detta avtal klar gjorde att Tibet skulle ha en långt gången inhemsk autonomi men att utrikespolitiken och försvarsfrågor skulle bestämmas av Beijing. Kina genomförde inte heller några större sociala förändringar efter annexeringen, den feodala samhällsordningen fick vara kvar, kulturella och religiösa frågorna höll man sig utanför. ”Två samhällen ett system” kallades styrelsesättet. Grunden till detta sätt var

² Delas av Empiri delen är inspirerad av uppsatsen Media i Kina-Tibet konflikten, inlämnad 2008-01-10 statsvetenskapliga institutionen Lunds Universitet, skriven av Kim Wall och Andreas Dahlqvist,

³ Wang Lixiong, *Reflections on Tibet*, The New Left Review, pp 3

⁴ Yan, Yunxiang, 2000, *Fate of Tibet, Review: Fate of Tibet*, Review essay, The China journal, No 43, Contemporary China Center, Australian National University, pp, 133

⁵ Goldstein, Merlyn, feb 1998, *The Dalai Lamas Dilemma*, Ur boken The Snow Lion and the Dragon: China, Tibet and The Dalai Lama, Foreign Affairs, pp 1-2

⁶ Ibid, 1-2

ett 17 punkters avtal som skrevs under av Beijing och Dalai Lamas representanter i Maj 1951. Avtalet är det första officiella avtal där Tibets regering erkänner kinesisk suveränitet över Tibet och genom detta erkännande gav post facto Kina rätten att invadera.⁷ Men lokalt förändras som sagt inte mycket och styret av Tibet påminner det mycket om det tidigare som existerade. Vissa förändringar infördes dock av kommunisterna. Lönearbete infördes istället för att arrendebönderna skulle göra dagsarbete på storgodsens, nu fick de betalt, viss grundläggande utbildning infördes även på lokal nivå, utbildningen hade tidigare varit helt i händerna på klostren. Dessa förändringar låter kanske trivialt men uppfattades av den tibetanska eliten som en total förändring och hot mot deras kultur, en misshandel av en jordägare av en av hans arrendebönder som inte gjort sina dagsverk blev den sista droppen. Kineserna såg nu Tibet som ett feodalt samhälle och detta kunde inte bestå i den kommunistiska Folkrepubliken Kina.⁸ Kina lyckades dock inte vinna lokalt stöd, politiken hade varit att alliera sig med den lokala eliten lyckades dock inte skapa förtroende eller stöd varken hos eliten men inte heller bland den lägre klasserna. Uppror och kravaller har dock fram tills idag förekommit. Betydande exempel är 1959. Det upproret slutar med att Dalai Lama tillsammans med ca 80000 anhängare tvingas gå i exil och etablerar en exilregering i Daramsala, Indien.⁹

Till och med innan upproret 1959 insåg Kina att man misslyckats med att införliva Tibet och en ny strategi planerades. Och med kulturevolutionen på 1960-talet blev klasskamp och revolution skulle bli den nya brinnande och enande kraften som skulle etablera partiets makt inom Tibet. Den nya kategoriseringen av människor efter klass och inte etnicitet gjorde att nya grupper som inte funnits tidigare skapades och samhället mer tydligt delades upp efter dessa klasslinjer. På ena sidan fanns dem fattiga forna trälarna och på den andra Lamorna och munkarna tillsammans med jordägarna. Till en början välkommandes förändringar som t.ex. omfördelning av jord av dem vanliga fattiga tibetanerna och kulturevolutionen och Mao var i början populära men snart dämpade sig entusiasmen. En viktig anledning var dels att frukterna av revolutionen uteblev men också att en del i revolutionen var ett våldsamt angrepp på religionen. Många kloster stängdes eller revs, ibland av etniska tibetaner som blivit fanatiska Maoister. Präster och nunnor tvingades tillbaka till det civila livet och även ibland tvångs vigdes med varandra.¹⁰ Kulturen var och är viktig i det tibetanska samhället, därför upplevs angrepp som ett angrepp på identiteten. Det var också därför Kina i Tibet genomförde kulturevolutionen efter strategin att man försökte byta ut den gamla religionen mot en ny i form av den kommunistiska ideologin som enande kraft.

⁷ Lixiong, 3-4

⁸ Ibid 9-10.

⁹ Womack, Brantly, aug 2007, *Resolving Asymmetric Stalemate: the Case of the Tibet Question*, Journal of contemporary China, Routledge; Taylor & French group, pp 453

¹⁰ Yan 135

Angreppet på religionen och en ökad kollektivisering av jord är några av flera anledningar som skadade partiets popularitet i Tibet (dessutom en betydande svält som dödade många, men den dödade många i hela Kina ingen vet riktigt hur många som totalt död) och ytterligare uppror utbröt 1969. Till skillnad från upproret 1959 då vanliga slogs för att bevara elitens privilegier och intressen var upproret 1969 vanliga människor som slogs för att försvara sina egna intressen.¹¹

På grund av konfliktens gravt asymmetriska natur har exiltibetanerna främsta strategi varit att förskansa stöd från omvärlden, för att kunna använda som påtryckningsmedel i förhandlingar.¹² Av komplexa skäl har ingen av sidorna varit villig att ge upp några krav på suveränitet, och alla förhandlingar har uppfattats som ett nollsummespel vilket försvårar konstruktiva förhandlingar avsevärt.¹³ De enda framsteg och eftergifter som hittills gjorts är exiltibetanernas medgivande att eventuellt låta Kina representera dem i FN och Kinas erbjudande till Dalai Lama att återvända till sitt hemland.¹⁴ Att parterna inte heller kan enas om Tibets fysiska gränser visar dels hur fast de olika parterna är i sina positioner men har också lett till en etnisk vändning på konflikten. Kina menar att Tibet är det område som Dalai Lama kontrollerade innan 1950, den 'autonoma regionen' - ett område som dock inte innefattar mer än hälften dem etniska tibetanerna som lever i Kina då många lever som minoritetsgrupper i kringliggande provinser. Tibetanerna gör anspråk på också "detta etnografiska Tibet" men Kinas fruktar att en eftergift på den punkten skulle uppmuntra andra minoriteter att göra liknande krav på ökad autonomi.¹⁵

En följd av det ekonomiska och sociala moderniseringsprojekt som pågått sedan 1950-talet men tagit fart igen på 1990-talet har varit en betydande inflyttning av etniska kineser till Tibet.¹⁶ Kina använder gärna moderniseringen för att legitimera sin närvaro.¹⁷ Reformerna har dock inte välkomnats av lokalinvanarna själva då landet polariserats till urbana områden med kinesisk majoritet medan landsbygden domineras av etniska tibitaner. Landsbygden har en högre nivå av fattigdom inte bara ekonomisk utan även annan som kan mätas t.ex. lägre medellivslängd, lägre

¹¹ Ibid 135.

¹² Ibid, pp 443-444

¹³ Sautman, Barry, *The Tibet Issue in Post-Summit Sino-American Relations*, Pacific Affairs, vol 72, no 1, 1999, Pacific Affairs, University of British Columbia, pp 12-13

¹⁴ Ibid, 10

¹⁵ Ibid, 13

¹⁶ Europeiska Gemenskapen, 2001-07-06

Europaparlamentets resolution om projektet att minska fattigdomen i västra Kina och Tibets framtid, Europeiska Gemenskapernas Officiella Tidning, punkt 16

¹⁷ Mathos, Michael, Ginsburgs, George, juli 1960, *Communist China's Impact on Tibet; The First Decade*, Far Eastern Survey, Vol 29. No. 8, pp. 102-109

grad av läskunnighet.^{18 19}

Samtidigt som den ekonomiska politiken blivit mer liberaliserad som den har i Kina i stort i ett led av det nationella moderniseringsprojektet så har dock fler kulturella restriktioner tillkommit. De religiösa institutionerna som klostren, som tidigare varit centrala i det tibetanska samhället för både historia, utbildning och politik, har drabbats hårt av de politiska och religiösa restriktionerna. Fysisk främst som nämnt ovan under kulturrevolutionen, men också i dag av politiska fångar anklagade för separatism i Tibet är munkar grovt överrepresenterade i förhållande till sitt antal i förhållande till den totala befolkningen med sina ca 70 %.²⁰ Och ”separatism”, något som kan definieras t.ex. som att hissa den tibetanska flaggan eller äga ett foto av Dalai Lama – straffas hårt.²¹

En del kloster har under 1990-talet reparerats och officiellt sett råder religionsfrihet men detta är långt ifrån praxis med en utbredd verksamhet av hemlig polistjänst. Tibet har dock på andra sätt bland annat genom investeringar av infrastrukturen som en del av moderniseringsprojektet på en ganska kort tid blivit en modernare stat med mera moderna kommunikationssätt.²² Men tibetanerna menar å sin sida att det största hotet idag mot Tibet är kulturell utarmning i kombination med den massiva miljöförstörelse som Kinas exploatering leder till och hotar att förstöra det känsliga ekosystemet.²³ Och att de moderniseringar som byggs m.m. till större delen gynnat de etniska kineserna som bor i städerna. Dalai Lama börjar, med sina 66 år, bli gammal och en långsiktig lösning till konflikten känns därför mer akut än någonsin.²⁴

De senaste stora striderna handlar mer om uppfattning och identitet. Exiltibetaner anklagar Kina för att genomdriva ett folk mord på tibetaner och deras kultur, Kina svarar med att anklaga Dalai Lama och exiltibetaner för att arbeta för den antikinesiska internationella konspirationen. Att allt ses som ett nollsummespel gör det svårt att för konstruktiva förhandlingar.²⁵ Detta kom till sin spets 1995 då Panchen Lama dog, Panchen Lama den näst viktigaste Laman efter Dalai Lama. En konflikt om vem som hade auktoriteten att utse den nya blev en stridsfråga och Beijing vägrade erkänna den reinkarnation som erkändes av Dalai Lama, Dalai Lamas kandidat för Panchen Lama

¹⁸ <http://www.tibetvecka2008.se/?q=node/24> Tibetan Community i Sverige, 08/01/2008 12.30

¹⁹ Yan, Yunxiang, , pp,136-138.

²⁰ Misra, Amalendu, 2000, *Central Asian Survey, Tibet in Search of a Resolution*, vol 19 no 1, Carfax Publishing , pp 81-82.

²¹ <http://www.tibetvecka2008.se/?q=node/24> Tibetan Community i Sverige, 08/01/2008 12.30

²² Adams, Vincanne, nov 1996, *Karaoke as Modern Lhasa, Tibet: Western Encounters with Cultural Policies*, Cultural Anthropology, vol. 11, no. 4, Resisting Identities, pp. 510-546

²³ Misra, Amalendu, 2000, *Central Asian Survey, Tibet in Search of a Resolution*, vol 19 no 1, Carfax Publishing , pp 81-82.

²⁴ Norbu, Dawa, 1991, *China's Dialogue with the Dalai Lama 1978-90; Prenegotiation Stage or Dead End?* Pacific Affairs, vol 64, No, 3, pp 351-372, University of British Columbia, pp 360

²⁵ Sautman, 13

försvann sedan under oklara omständigheter. Beijing utsåg sin egen Panchen Lama vilket lätt till en splittring av det Tibetanska samhället.²⁶ Den senaste våldsamma konflikten var på våren 2008 då tibetanska demonstranter och kinesisk polis drabbade samman i gatukravaller²⁷.

²⁶ Yan 139

²⁷ www.sr.se/sida/default.aspx?ProgramId=1646&artikel=1963066 - 2008-03-19 17:23:00

3. Teorianknytning

Johan Galtung är en av de ledande forskarna inom freds och konflikt forskningen och har varit det de senaste 40 åren. Galtung har satt två begrepp i centrum av sin förklaring på konflikter det första är fred, det andra är våld.

3.1 Galtungs konfliktanalys och modell

Galtung menar att det finns olika slags fred och till det menar han att enbart avsaknad av våld är inte vad han menar är en positiv fred vilket Galtung är slutmålet en samhällsstruktur med jämlik fördelning utan diskriminering. För att förstå fred utgår Galtung från tre principer. För det första ska begreppet fred användas för ett socialt mål som de flesta kan enas kring. För det andra ska dessa sociala mål vara komplexa och svåra men de ska inte vara omöjliga att uppnå och för det tredje är att tesen fred betyder en avsaknad av våld och uppfattas som sann. Det tredje är ingen definition utan ett fall av *obscurum per obscurius*.^{28 29}

Att fred är avsaknad av krig eller våld är en enkel uppfattning menar Galtung då dessa är väldigt nära sammankopplade är det enkelt att uppfatta fred som avsaknad av våld. Detta överensstämmer med vårt vardagliga användande och uppfattning om vad fred är, det definierar dessutom situationen som ett område med en social struktur och ordning där våld inte förekommer och inom detta område finns det tillräckligt med variation vilket gör begreppet tilltalande för ett brett spektrum av ideologier och deras uppfattning av social utformning.³⁰

Galtung har dock en mer bred definition, inte bara av fred utan även av våld. Det är i definitionen av våld som vi tar vår början då detta sedan leder in i vad freden är och hur den uppnås. Våld är om man ska uttrycka det enkelt en händelse som kan undvikas, död och förstörelse är inte våld om det inte kan undvikas som till exempel en naturkatastrof, medan dock en epidemi av olika slag är våld om det fanns medicin att tillgå men inte användes av olika skäl för att hjälpa de drabbade.

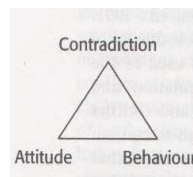
Våld är enligt Galtung svårt att definiera då det finns olika sorter av våld och om studier och om fred och konflikt ska vara till nytta för att förstå konflikt och skapandet av fred måste definitionen av våld vara tillräckligt bred för att inkludera de viktigaste aspekterna och variationerna för att på så sätt kunna utgöra en bra grund för eventuellt handlande.

²⁸ Att en definition gör definitionen mer obskyr, ungefärlig översättning då min latin är begränsad så jag får förlita mig på översättningsprogram.

²⁹ Galtung, Johan, Violence, Peace and Peace Research, JOURNAL OF Peace Research, vol, No 3, 1969, pp 168

³⁰ Galtung, pp 168

Våld är enligt denna definition förkommande då människor påverkas så att deras verkliga kroppsliga och mentala realisation är underställd deras verkliga potentiella realisation. Det är nödvändigt att bredda begreppet av våld än att bara vara kroppslig skada som traditionellt varit definitionen av våld, men detta begränsar definitionen av våld för mycket för att det ska kunna sättas i motsatsförhållande till fred och vara ett mål att sträva emot.³¹ Vilken typ av konflikt det är och vilket slags våld som används, men också för att analysera konfliktens uppkomst och förlopp. Galtung beskriver de olika formerna av våld som hörn i en triangel.

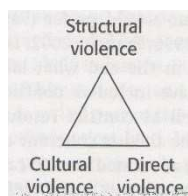
*Figur 1.1*³²

A) Attitude; uppfattning och missuppfattning om varandra och sig själva. Detta utvecklas ofta till negativa stereotyper.

B) Behavior; Uppförande och arbetssätt för att lösa konflikten.

C) Contradiction: motsättning är de grundläggande politiska orsakerna som driver parterna inblandade i konflikten. I en asymmetrisk konflikt är dessa motsättningar definierade av parterna och deras relation.³³

För att en konflikt ska kunna definieras som fullskalig måste alla dessa tre vara närvarande annars är konflikten vilande eller strukturell. Samtidigt är konflikter dynamiska och triangeln förändras ständigt, målen formas om av aktörerna för att på bästa sätt se efter sina målsättningar och detta utvecklar attitude och behaviour.³⁴

*Figur 1.2*³⁵

³¹ Ibid pp 168.

³² Ramsbotham, Woodhouse, Miall, pp, 10

³³ Ibid, 9-10

³⁴ Ibid, pp, 10

³⁵ Ibid pp, 10

När man sett på vilka bakomliggande faktorer som är närvarande i konflikten kan man lättare titta på vilket slags våld som förekommer i den aktuella konflikten. Galtung illustrerar även detta som tre hörn av en triangel. I triangeln ser man de enligt Galtung olika formerna av våld det kulturella, det strukturella och det direkta. Dessa flyter i alla sex riktningarna och är överlappande och påverkar varandra samtidigt som de är självständiga, Våldet kan börja i vilket hörn för att sedan spridas till de andra hörnen i triangeln.³⁶

3.2 Kulturellt våld

Det kulturella våldet knyter till uppfattning hur man ser på sig själv och andra. A) i triangeln i figur 1,1. Det som rättfärdigar förtrycket är alltså det kulturella våldet. Om det är religion, ideologi eller något annat är ganska irrelevant men gemensamt är att man övervärderar sig själv samtidigt som man nedvärderar den andra och rättfärdigar en exploatering av dessa på grund av deras underlägsenhet. Detta görs genom en avhumanisering, det mest extrema exemplet är naturligtvis Nazisternas syn på judarna och andra grupper de ansåg vara underlägsna.³⁷ Ett annat klassiskt exempel är slaveri. Slaveri är samhällsstrukturen, slavarna straffas med direkt våld och kulturen menar att vissa människor är lägre stående och rättfärdigar därigenom slaveriet.³⁸ Ett begrepp eller ett fenomen kan vara olika sorters våld beroende på hur det verkar just vid det tillfället, en liknelse mellan struktur och kultur är om man tittar på militarism, om man ser det som en process är det struktur men om man ser det som en ideologi är det kultur. Religion är en klar del av kultur, och kan användas för att rättfärdiga våld. En grundläggande del av de flesta religioner är att en del står närmare det gudomliga än andra och därför över dessa.³⁹

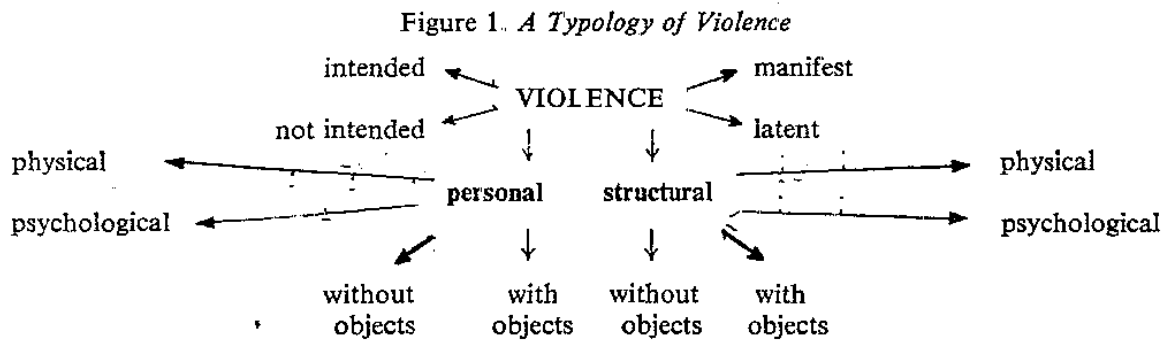
Det kulturella våldet är en ny del av Galtungs konfliktmodell, de ursprungliga var strukturellt våld och direkt våld. I en figur i artikeln som man finner i artikeln från 1969 kan man se hur våldet av direkt och strukturell natur interagerar men samtidigt är självständiga från varandra.

³⁶ Galtung, Johan, Cultural violence, JOURNAL OF Peace Research, 1990 vol 27, 291-305 pp 302

³⁷ Ibid, 299.

³⁸ Ibid, 295

³⁹ Ibid, 296-297.

Figur 1.3⁴⁰

3.3 Direkt våld

Fysiskt eller direkt våld riktats mot en annan människa är naturligtvis våld det också, Galtung kallar detta direkt eller personligt våld, den fysiska handlingen av brukandet av våld. En smal definition gör att tvivelaktiga sociala system där direkt våld inte förekommer blir likställda som fredliga. Därför behövs en bredare definition av fred, dock ska denna definition vara en logisk fortsättning och inte bara en uppräkningslista av företeelser man anser vara fel. Det fysiska våldet, eller det direkta är att fysiskt eller psykiskt skada en person biologiskt och begränsa dennas kroppsliga kapacitet.

3.4 Strukturellt våld

Det psykologiska våldet eller det strukturellt våld är att begränsa en människas förmåga, det kan vara rörelseförmåga eller också vara att begränsa deras kunskap. Det kan vara en ojämlig fördelning av vissa av de gemensamma resurserna och därigenom förvägra andra samma villkor och möjligheter, enkelt sagt att förvägra någon någonting som denna har rätt till.⁴¹ Det strukturella våldet är våld även om ingen skadas fysiskt, då det ofta uppvisar en vilja eller förmåga att skada detta hamnar därför under den psykologiska sfären av våld. Våld och förstörelse av fysiska föremål kan hamna under definitionen av strukturellt våld om föremålen är av psykologiskt värde och om förstörandet är ett uppvisande av att våld kan ske mot individen är det ett klart fall av hot om våld och därför psykologiskt. Det strukturella våldet är inte lika synligt som det direkta, Galtung använder liknelsen att det direkta våldet är ringarna på vattnet medan det strukturella våldet är vattnet själv. Det strukturella våldet kan ta många uttryck, mer specifika fall kommer att tas upp i fallstudien senare. Ojämn fördelning är ett vanligt exempel på det strukturella våldet, speciellt om

⁴⁰ Galtung, 1969

⁴¹ Galtung, 1969, pp 169.

denna ojämlika fördelning drabbar en redan marginaliserad grupp.⁴²

Strukturellt våld är det också om ett subjekt handlar eller om våldet är inbyggt i strukturen och därigenom drabbats indirekt. Som nämndes ovan inkluderar detta om människor t.ex. svälter eller förvägras utbildning och det går att undvika är det alltid våld även om det inte existerar en objekt- subjekt relation. Då det finns en objekt- subjekt relation förvandlas det till en handling och blir därför direkt våld tillskillnad då denna relation inte existerar då våldet blir indirekt. En liknelse är ”att slå sin fru (direkt), eller hålla en miljon fruar i underordning och okunskap (strukturellt)”.⁴³ Om det finns uppsåt med våldet detta är viktigt när det gäller att lägga skulden hos något eller någon. Ett problem med uppsåt är dock att det ofta inte tar med strukturerna utan till för stor del fokuserar på individuellt plan. Om det är fysiskt synligt eller inte, om man ser det fysiskt är det direkt annars strukturellt. Våldet kan också vara latent att det inte är synligt men på grund av ojämlikheter lätt kan flamma upp.

Galtung menar att en definition av strukturellt våld är nyttig att göra som en ritning eller abstrakt för att lättare förstå ett socialt system som används för att hålla människor i en underlägsen ställning. I ett statiskt samhälle syns och registreras det direkta våldet medan det strukturella inte syns då det uppfattas som normalt. I ett dynamiskt samhälle ses direkt våld som fel men det strukturella våldet står ut och ses som något onaturligt som en sten mitt i bäcken som hindrar det naturliga vattenflödet. Det strukturella våldet ger ofta ett sken av social stabilitet och hållbarhet vilket gör att det är svårt att förändra. Det direkta våldet är mera plötsligt och har inte tidsmässigt samma hållbarhet, att det är synligt och ofta ett plötsligt utbrott gör att det direkta våldet ofta lättare märks även i samhällen starkt präglade av strukturellt våld och även om det strukturella våldet kan vara minst lika om inte mer våldsamt.⁴⁴

Att mäta det direkta våldet kan göras bland annat genom att mäta antalet döda eller skadade vilket är ofta det sätt vi definierar förekomsten av en konflikt. Det strukturella våldet är mer svår mätt men det går i viss mån att mäta man kan till exempel mäta nivån av dödlighet eller läskunnighet i en region och jämföra den med en annan för att se om det finns skillnader och på så sätt se om det finns eventuella skillnader.

⁴² Ibid, pp 170

⁴³ Ibid, pp 170. Översatt av författaren av uppsatsen av citat från Johan Galtung

⁴⁴ Ibid pp 173-174.

När strukturen hotas kommer de som tjänar på det strukturella våldet att försvara strukturen och de använder de medel som de har för att försvara status quo mot dem som försöker störa denna ordning. De kan göra detta som en följd av de redan existerande strukturella våldet. Så att polisen slår ner demonstranter är i sig direkt personligt våld men samtidigt är det en del av djupt rotat strukturellt våld.⁴⁵

Relationen mellan personligt och strukturellt våld går som nämnts ovan både ihop och isär, men valet att använda våld är direkt om det finns en följd av skuld för användandet om det inte finns en sådan följd blir det strukturellt.⁴⁶ Det viktiga är om våldet består på ett sätt med en direkt länk mellan objekt och subjekt eller om den strukturella länken är mer framträdande och de objektiva konsekvenserna inte hur individen upplever våldet som subjektivt. Det finns strukturer där det direkta våldet är onödigt som i en feodal samhällsstruktur där det finns en strikt hiarki och metropol-periferi struktur, i dessa är våldet oberoende av vilken individ som är i systemet, det är självgående. Det finns också personligt våld oberoende av i vilken struktur det uppstår i. Så de två kan existera oberoende av varandra samtidigt som det finns kausala samband mellan dem.⁴⁷

3.5 Definition av fred

Mot våld ställer Galtung begreppet fred och med fred menar Galtung en avsaknad av våld av direkt, strukturell och kulturell karaktär.

Först måste påpekas att konflikt i sig är inbyggd och oundviklig i all social förändring och konflikt behöver naturligtvis inte av ondo. David Held menar att om förutsättningarna finns i att det finns demokratiska institutioner är konflikten godartad då den gör att beslut fattas genom debatt, vilket oftare är en bättre metod att använda för att fatta mer genomtänkta beslut.⁴⁸ Problemet är när dessa institutioner inte existerar då kan konflikten bli av ondo eftersom det inte finns krafter att kontrollera den. Ledare ser det som sin uppgift att försvara den egna nationen eller gruppens intressen och bekämpa motståndarens intressen som är i konflikt med deras. Hur man går tillväga för att uppnå sina mål beror på hur man ser på sig själv och ens motståndare.⁴⁹ Detta är något som vi ska ha i åtanke när vi kommer till analysen.

Enbart avsaknad av direkt våld leder inte till vad Galtung kallar positiv fred. Detta tillstånd

⁴⁵ Ibid 179.

⁴⁶ Ibid pp 177.

⁴⁷ Ibid pp 182.

⁴⁸ Held, David, Demokratimodeller, Göteborg, Daidalos, 1997, pp 365.

⁴⁹ [Contemporary Conflict Resolution](#), Ramsbotham, Oliver, Tom Woodhouse, Hugh Miall (2005). 2 uppl. Blackwell, pp 13.

kallar Galtung för negativ fred, för att uppnå detta behöver man få ett system med avsaknad med även det strukturella våldet. En samhällsstruktur som man i lekmans termer skulle kalla social rättvisa, ett samhälle med jämlik fördelning av de gemensamma resurserna. Därför är fred skapat på detta sätt inte bara av kontroll och minskade av användningen av våld men som inom andra område skulle kallas vertikal utveckling. Och detta gör att fredsteori inte bara omedelbart kopplas till konfliktteori utan också till utvecklingsteori. Och forskning inom dessa kopplas samman för att öka förståelse av negativ fred och skapandet av positiv fred. De olika forskningsområdena är olika men har viktiga överlappningar och perspektiv som behövs för att förstå helheten av en konflikt. Ofta fokuserar man på en minskning eller ökning av det direkta våldet och detta tar fokus från det strukturella och det kulturella våldet. Vilket kan och ofta gör att man accepterar en samhällsstruktur där det ”verkar” råda fred genom att en illusion av lag och ordning existerar. Det direkta våldet är inbyggt i detta system men syns inte förrän systemet förändras aningen.⁵⁰ Om det direkta våldet kan användas för att orsaka förändring och bryta det strukturella våldet och transformering mot en social rättvisa är ovist, det kan ses som ett lågt pris att betala men i det flesta fall tenderar direkt våld att föda direkt våld och skapa en nedåtgående spiral. De styrande i ett system försöker upprätthålla status quo genom att behålla orättvisor som kan ha existerat i generationer, dessa orättvisor upprätthålls genom hög nivå av direkt våld eller hot om det. Att försöka välja ett av dem är i sig accepterande av något av dem, antingen försöker man förändra strukturen genom användningen av direkt våld eller så gör man det inte vilket är en viss form av acceptans av den rådande strukturen eller krafterna bakom de sociala orättvisorna. De bör istället kombateras genom non-violece.⁵¹ Man kan förkasta definitionen av fred som något uppnåbart, en utopi utan varken personligt eller strukturellt våld där social rättvisa existerar. Men vi har istället valt att definiera fred som ett samhälle där enbart en (direkt våld) av de två saknas, vilken beror på våra prioriteringar. Social rättvisa betyder inte att direkt våld inte förekommer och förekomsten av personligt våld betyder inte avsaknad av social rättvisa som en väg till fred. Man måste arbeta för att bli av med både direkt våld och social orättvisa att välja en av dem är att göra sig en björntjänst, då att hävda att en är viktigare än den andra är att jämföra vilken av dem som är värst något som är omöjligt eftersom de är så nära kopplade till varandra. Att välja mellan de båda slutar ofta enligt Galtung med att man får båda, direkt våld och social orättvisa.⁵²

⁵⁰ Ibid pp 184

⁵¹ Galtung, 1969, pp 184.

⁵² Ibid pp 185.

3.6 Asymmetriska konflikter

Jag anser att jag måste ta upp begreppet och teorin om asymmetriska konflikter då konflikten mellan Kina och Tibet är grovt asymmetriskt i att den ena överlägsna parten (Kina) är mycket starkare än den underlägsna parten (Tibet). Också för att om man tittar på historien av konflikten är det direkta våldet om man generaliserar det genom upplopp, uppror med mera mindre framträdande än det strukturella och kulturella våldet. Anledningen kan finnas i den stora asymmetri som finns mellan de inblandade parterna.

I asymmetriska konflikter ligger inte konflikten i parternas intressen utan i strukturerna i vilka de befinner sig och deras relation gentemot varandra. Ibland kan inte den relationen förändras utan konflikt (dock anser Galtung att detta inte leder till fred utan enbart fördjupar konflikten och försvårar en lösning). Asymmetriska konflikter skiljer sig också i att den överlägsna parten i kommer att vinna mot den underlägsna, trots att det finns kostnader även för de överlägsna så är de betydligt mindre än de kostnader som den underlägsna har. De överlägsna har också större resurser att använda sig av för drivandet av konflikten. Det enda sättet att lösa en sådan konflikt är att förändra strukturen.⁵³

Burton gör en liknande definition av konflikter i dispyter som kan lösas ganska enkelt genom förhandlingar och mer djupgående konflikter som involverar grundläggande behov. Dessa behov som kan vara säkerhet, lika tillgång till politiska eller ekonomiska institutioner med mera.⁵⁴ Konflikter när grundläggande behov eller basic needs och att dessa inte tillfredsställs är en del av konflikten kan lösningen vara svårare att nå. En transformation av strukturerna eller börja med att rikta in sig på mindre frågor till att börja med och bygga upp lite väl vilja istället för att köra fast på de stora frågorna där förhandlingar uppfattas som ett nollsummespel och inte komma någonstans överhuvudtaget.⁵⁵ Den underlägsna parten kan använda sin underlägsna ställning som strategi för att vinna sympati an utomstående parter och på så sätt pressa den överlägsna parten till eftergifter, som inte vill framstå som en brutal förtryckare som använder oproportionerligt våld mot en svag motståndare.⁵⁶ Något som används av den svagare parten i den här konflikten.

Edward Aznar beskriver en liknande teori om sociala konflikter om basic needs i sin Theory of protracted social legitimitet, och definierar den som en utdragen och ofta våldsamt kamp av grupper för att erhålla basic needs som säkerhet, erkännande och acceptans. Att inte diskrimineras

⁵³ Ramsbotham, Woodhouse, Miall, pp, 21

⁵⁴ Ibid pp, 27.

⁵⁵ Ramsbotham, Woodhouse, Miall, pp, 46.

⁵⁶ Ibid pp, 22.

och få fri och lika tillgång till deltagande inom de politiska och ekonomiska institutionerna.⁵⁷ Till skillnad från konflikter över intressen tenderar konflikter som handlar om basic needs att vara ontologiska och därför inte lika enkla att förhandla och kompromissa om, det inte är intressen som rationellt styr utan något mer grundläggande och därför svårare att förhandla om.⁵⁸ Dispyter är enklare och går att förhandla bort medan konflikter är mera djupgående och i grunden beror på icke tillfredställda behov. Några av dessa mänskliga behov är identitet, säkerhet, värdighet m.fl. dessa är till skillnad från intressen och värden som förändras över tid så är behoven konstanta de förändras inte och många konflikter beror på att dem inte är tillfredställda. Dessa "basic needs" är något som behövs för utveckling och komma ifrån konflikten och gå vidare, Nobelpristagaren Amartya Sen har varit banbrytande inom detta område inom utvecklingsforskningen och menar att utan att dessa basic needs uppfylls kan inte utveckling ske, men om dem gör det är dem en stor källa för utveckling och bl.a. minskar risken för konflikter.⁵⁹

⁵⁷ Ibid pp, 84

⁵⁸ Ibid pp, 86

⁵⁹ Amartya Sen, Utveckling som frihet, Göteborg, 2002. pp 36, 76-80, 101

5. Analys

Pågår det en konflikt mellan Tibet och Kina? Det var den centrala frågan jag ska försöka besvara i den här uppsatsen. Om man applicerar Galtungs konfliktmodell tycker jag mig se olika former av våld, dessa är överlappande men jag börjar med att dela upp dem av pedagogiska skäl.

Vi börjar det kulturella våldet, det finns en uppfattning (Attitude) om motståndaren som är påtaglig i konflikten. Denna är mer framträdande hos kineserna, där man ser moderniseringsprojektet och processen som ett rättfärdigande för Kina att ha överhöghet över Tibet. Att man använder modernisering som argument bevisar att man ser ner på Tibet som mindre utvecklat och primitivt. Led i denna process har varit att försöka att byta ut den inhemska kulturen av religiositet mot en ny i form av en ideologisk kommunism eller Maoism. Detta är en del av den kulturella dimensionen, att revolutionen ska spridas och ”frigöra” alla. Inflyttningen av etniska kineser har också varit en del av detta. Ur tibetanernas perspektiv ses även detta som en form av exploatering av Tibet och dess resurser av dem etniska kineserna vilket också skulle vara en form av kulturellt våld. Så det finns ett kulturellt våld närvarande i formen av att man ser ner på den andra parten, i detta fall, kinesernas syn på de ”primitiva” tibetanerna.

Det strukturella våldet kan ses inom flera aspekter av konflikten bland annat att det saknas ett socialt mål som både de flesta kineser och tibetaner kan enas kring. Och vad ett sådant mål skulle vara har resulterat i konflikt. Detta är ett resultat av den rådande samhällsstruktur och sociala mål som den satt upp är infört utifrån och uppifrån vilket minskar dess legitimitet. Det mest framstående exemplet av detta är dock som jag ser det en ojämlig fördelning av resurser vilket resulterar i en begränsning av människors förmåga, de resurser som existerar fördelas också olika mellan olika människor vilket är strukturellt våld. Och det håller människor i en underordnad ställning, kulturell rättfärdigar det men själva handlingen av detta blir strukturell. Förstörelse av kloster eller andra saker som uppfattas ha ett psykologiskt värde kan även det definieras som strukturellt våld.

Det finns också bevis på det strukturella våldet i att den försvaras av dem som gynnas av den nämligen Kina. När den rådande strukturen hotas vilket den dels gjorts av upploppen men mer av det hot man anser den tibetanska självbilden som ett annat folk m.m. det som gått under definitionen ”separatism”. Här ser man övergången från det strukturella våldet, det förtryck som samhällsstrukturen har inbyggt men när strukturen hotats tas ett beslut att använda våld och hoten mot strukturen har slagits ner på hårt, vilket leder oss vidare till det direkta våldet. Beslutet

transformerar våldet till direkt och fysiskt. Det existerar också ett subjekt objekt förhållande mellan strukturen eller samhället (subjektet) och människorna (objektet).

Historiskt har konflikten mellan Kina och Tibet har tills största delen varit "förskonad" från direkt och fysiskt våld, vid enstaka tillfällen som invasionen 1950, upproren 1959 och 1969 och upploppen 2008 har det förekommit. Vid dessa tillfällen skulle även den klassiska definitionen av 1000 döda per år kunna appliceras (dock är även detta svårt att göra då det inte går att finna oberoende och exakta siffror på dödsoffer) för bevisa förekomsten av konflikt, men jag anser att det är en mer av en långsiktig process.

Den främsta anledningen till att konflikten inte löses finner jag i den asymmetriska relationen mellan parterna, Kina är en titan och Tibet en dvärg och det finns ingen möjlighet att Tibet militärt skulle kunna besegra Kina. Dock förekommer direkt våld på olika andra sätt för individer som fängslats. Användandet av direkt våld har nästan uteslutande varit riktat för att antingen försvara eller bryta ner den rådande samhällsstrukturen. Våldet är inbyggt i strukturerna och det asymmetriska förhållandet gör det svårt att förändra den eftersom den starkare parten inte vill se en förändring då den gynnas av den existerande strukturen. När förändringar sker eller hot mot strukturen uppstår gör det att våldet blir synligt.

Om man tittar på det andra våld definitionerna blir det mer problematiskt då samma händelser kan tolkas på samma sätt men att de är närvarande båda två kan bland annat ses genom den bristande legitimitet som det kinesiska styret erhåller från de etniska tibetanerna som är en följd av det politiska förtryck som de utsätts för. Om man tar upp ett exempel som nämnts ovan; att fängsla människor både och, för individen som man lägger skulden på är det direkt eftersom man lägger skulden på någon. Om det finns ett uppsåt med det som "separatism" vilket den första delen är direkt våld mot individen och den andra är det strukturella. Detta är speciellt sant då det gäller politiska fångar, av vilka en oproportionerligt stor andel är munkar. Våld mot kloster och munkar hamnar inom definitionen av båda då det är direkt våld av förstörelse men då klostren har stor symbolisk och psykologisk betydelse i Tibet är det också strukturellt våld.

Att det är en konflikt om basic needs gör den svårlöst och så djup eftersom positiv fred inte kan uppnås om inte kulturen och strukturen förändras till att bli en som kan tillgodose dessa behov. Detta går till för vilken slags konflikt det är och hur man ska analysera dess förlopp, Attitude, Behavior och Contradiction.

Alla dessa är närvarande och påverkar konflikten ,de t gör också att konflikten är enligt

denna modell fullskaplig. Attitude är en nedvärderande syn på varandra både att man ser på den andra som mer primitiv eller som en som kommit utifrån och inte har något rätt att vara där. Behavior är ett av förtyck och contradiction är att de politiska målen, i detta fallet är det ganska oförenliga vilket gör konflikten svår löst. Detta påverkar konfliktförloppet vilket om man tittat på vålds typerna närvarande i konflikten ser man att av de tre vålds typerna är två av dem tre ständigt närvarande i konflikten mellan Kina och Tibet, det strukturella våldet och det kulturella våldet finns hela tiden. Direkt våld förekommer vid tillfället. Att dessa är närvarande gör att situationen kan karaktäriseras som en av negativ fred av en samhällsstruktur som fördelar resurser ojämnt och diskriminerar människor av olika anledningar och berövar människor möjligheten att tillfredsställa deras grundläggande behov. Detta i kontrast till positiv fred, en samhällsstruktur där deras behov blir tillgodosedda med jämlik fördelning av samhällets resurser och utan diskriminering. En asymmetrisk kinesisk samhällsstruktur med inbyggt strukturellt våld har införts i Tibet utifrån och det asymmetriska förhållandet gör att denna struktur inte kan förändras inom dem i Kina och Tibet existerande stamhalls institutionerna. För att detta ska kunna ske måste hela det kinesiska samhället förändras.

Men jag avslutar med ett exempel som jag anser kan knytas till alla tre definitionerna, det redan nämnda moderniseringsprojektet. Detta har främst gynnat urbana områden med majoritet av etniska kineser, även andra resurser fördelas ojämnt vilket lett till skillnader mellan etniska kineser och tibetaner. Även om detta görs utan uppsåt eller om det sker indirekt så drabbar det in viss grupp som subjekt och är därför strukturellt våld. Tibetanerna som bor på landsbygden drabbas dels av detta strukturella våld i form av ojämn fördelning men också fysiskt då rörelse förmågan inte är lika stor som för urbana kineser, och det som rättfärdigar det är en uppfattning om vi och dem.

6. Sammanfattande ord

Jag tycker mig efter att ha applicerat Galtungs konflikt modell på konflikten mellan Kina och Tibet funnit att det pågår en konflikt mellan de bägge grupperna. Enligt vissa modeller av konfliktanalys så uppnår det inte de grundläggande kriterierna som de har för att vara en konflikt, jag tänker främst då på antalet dödsoffer, 1000/år. Detta är dock mer en visning på våra prioriteringar som samhälle istället för att se till helheten av Galtungs modell som visar att det finns andra delar av en konflikt som måste uppmärksammas för att den kunna lösas och en verklig fred uppnås. Och det är det att verklig fred inte uppnåtts, det Galtung kallar positiv fred. För närvarande är det en situation av negativ fred. Som är ett av de främsta tecken på att konflikt existerar, nu är detta kanske inget nyhet att det förekommer strukturellt förtryck i en kommunistisk diktatur, detta har dock genom en kulturell aspekt av ideologi rättfärdigats och gett utlopp för incidenter av direkt våld. Men att det bara är tillfällena av direkt våld betyder inte att det pågår en konflikt att bara två eller tre typer av våld är ständigt förekommande betyder dock att det oftast inte är en fullskalig konflikt. Utan ett tillstånd av negativ fred. Den rådande samhällstrukturen är förtryckande i sig själv, den förnekar att människors grundläggande behov tillfredsställs, detta trots att resurser existerar. Därför måste samhälls strukturen förändras innan den negativa freden kan förvandlas till en positiv fred. En kritik mot en så bred applicering av Galtung är att de flesta samhälls transformationer hamnar inom begreppet konflikt, även mer av samhällsutvecklande karaktär. Dock anser jag att detta är en mer påtaglig konflikt då det saknas institutioner att på ett mer fredligt sätt styra en utveckling och förse människor med deras del av resurser som förnekas dem trots att det totalt finns tillräckligt för att alla ska kunna få dessa behov tillfredställda.

Källförteckning

Europeiska Gemenskapen, 2001-07-06

Europaparlamentets resolution om projektet att minska fattigdomen i västra Kina och Tibets framtid, Europeiska Gemenskapernas Officiella Tidning

Galtung, Johan

Violence, Peace and Peace Research från Journal of Peace Research, vol, No 3, 1969 pp 167-191

Galtung, Johan

Cultural Violence ur Journal of Peace Research, 1990 vol 27, pp 291-305

Goldstein, Merlyn, feb 1998

The Dalai Lamas Dilemma, Ur boken The Snow Lion and the Dragon: China, Tibet and The Dalai Lama, Foreign Affairs

Held, David, *Demokratimodeller; Göteborg, Daidalos, 1997*

Lixiong, Wang, 2002

Reflections on Tibet, The New Left Review,

Mathos, Michael, Ginsburgs, George, juli 1960

Communist China's Impact on Tibet; The First Decade, Far Eastern Survey, Vol 29. No. 8, pp. 102-109

Misra, Amalendu, 2000

Tibet in Search of a Resolution, Central Asian survey, Carfax Publishing

Norbu, Dawa, 1991

China's Dialogue with the Dalai Lama 1978-90; Pre-negotiation Stage or Dead End? Pacific Affairs, vol 64, No, 3, pp 351-372, University of British Columbia

Ramsbotham, Oliver, Tom Woodhouse, Hugh Miall

[Contemporary Conflict Resolution](#) (2005). 2 uppl. Blackwell,

Sautman, Barry

The Tibet Issue in Post-Summit Sino-American Relations, Pacific Affairs, vol 72, no 1, 1999, ,
Pacific Affairs, University of British Columbia

Sen, Amartya, *Utveckling som frihet*, Göteborg, 2002

Yan, Yunxiang, 2000

Fate of Tibet, Review: Fate of Tibet, Review essay, The China journal, No 43, Contemporary China
Center, Australian National University

Womack, Brantly, aug 2007

Resolving Asymmetric Stalemate: the Case of the Tibet Question, Journal of contemporary China,
Routledge; Taylor & French group

www.sr.se/sida/default.aspx?ProgramId=1646&artikel=1963066 - 2008-03-19 17:23:00

<http://www.tibetvecka2008.se/?q=node/24>

Tibetan Community i Sverige, 08/01/2008 12.30